

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Wie opgroeit in een uitkeringssituatie heeft later bovengemiddeld vaak een uitkering

van Gaalen, R.; van den Brakel, M.; Eenkhoorn, E.

Publication date

2015

Document Version

Final published version

Published in

Sociaal-Economische Trends

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Gaalen, R., van den Brakel, M., & Eenkhoorn, E. (2015). Wie opgroeit in een uitkeringssituatie heeft later bovengemiddeld vaak een uitkering. *Sociaal-Economische Trends*, 2015(01).

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (<https://dare.uva.nl>)

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Sociaaleconomische trends

Wie opgroeit in een uitkeringsgezin heeft later bovengemiddeld vaak een uitkering

2015 | 01

Ruben van Gaalen
Marion van den Brakel
Elisabeth Eenkhoorn

Kinderen die opgroeiden in een gezin dat rond moest komen van een uitkering zijn rond hun dertigste lager opgeleid dan hun leeftijdsgenoten. Bovendien moeten deze kinderen ongeacht hun opleidingsniveau later bovengemiddeld vaak zelf ook van een uitkering rondkomen. Het gaat hierbij niet om een caustaal verband, maar om een correlatie en die kan meer oorzaken hebben, zoals erfelijke aanleg en waarden en normen die iemand in de opvoeding meekrijgt. Zoons en dochters zijn het hoogst opgeleid en het vaakst werkzaam als tijdens hun jeugd beide ouders werkzaam waren of als alleen de vader werkte en de moeder geen eigen inkomsten had.

1. Inleiding

In onderzoek naar de bronnen van sociale ongelijkheid tussen individuen wordt vaak ook gekeken naar de sociale positie van de ouders. Intergenerationele overdracht wijst op een samenhang tussen normen, waarden, gevoelens of gedragingen van ouders enerzijds en die van hun kinderen anderzijds. Mede door deze overdracht hebben kinderen van ouders uit de hogere sociale klassen meer maatschappelijk succes (wat betreft schooldiploma's, beroepsstatus en inkomen) dan andere kinderen (Dronkers en Ultee, 1995; SCP, 2010).

Het CBS heeft eerder onderzoek gedaan naar sociaaleconomische mobiliteit tussen opeenvolgende generaties. Kösters en Otten (2007) waren de eersten in Nederland die inkomensgegevens van ouders relateerden aan die van hun kinderen. Ze lieten zien dat het belang van het eigen opleidingsniveau voor de sociaaleconomische positie van kinderen relatief groot was en is. Die onderwijskwalificaties van kinderen werden sterk bepaald door de sociaaleconomische status van ouders (zie ook Traag en Siermann, 2011). Van den Brakel en Moonen (2013) vergeleken met behulp van het Inkomenspanelonderzoek (IPO) van het CBS de inkomenspositie van ouders (in 1985) met die van hun volwassen kinderen (in 2010). Zij toonden aan dat mensen minder door hun achtergrond maar veeleer dankzij hun eigen capaciteiten stijgen op de sociaaleconomische ladder. Zowel lage als hoge welvaart wordt slechts beperkt doorgegeven van generatie op generatie. De loonmobiliteit in Nederland bleek eveneens relatief hoog te zijn.

In deze studie zal de opgedane kennis over intergenerationele mobiliteit verbreed worden door een vergelijkbaar design te kiezen, maar enkele aanpassingen te doen. De focus ligt niet op de inkomens- of loonmobiliteit, die gering bleek te zijn, maar op de vraag of de sociaaleconomische positie van volwassen zoons en dochters een afspiegeling is van die van hun ouders tijdens de kindertijd. In hoeverre hangt het opgroeien in een situatie waarin één of beide ouders niet werkten of een uitkering ontvingen samen met het behaalde opleidingsniveau en daarna met de positie op de arbeidsmarkt?

Bij het beantwoorden van deze centrale vraag komt dus, vergeleken met eerder onderzoek waarin veelal maar één van de ouders een rol speelde, de sociaaleconomische positie van zowel de vader als de moeder aan bod. De samenhang tussen de sociaaleconomische positie van ouders en kinderen wordt bovendien in beeld gebracht voor laag, middelbaar en hoogopgeleide zonen en dochters. Aangezien ook factoren als herkomst en de gezinssamenstelling de sociaaleconomische positie van kinderen kunnen beïnvloeden,

gaat een nadere analyse in op de vraag of een eventuele samenhang stand houdt wanneer rekening gehouden wordt met dergelijke factoren.

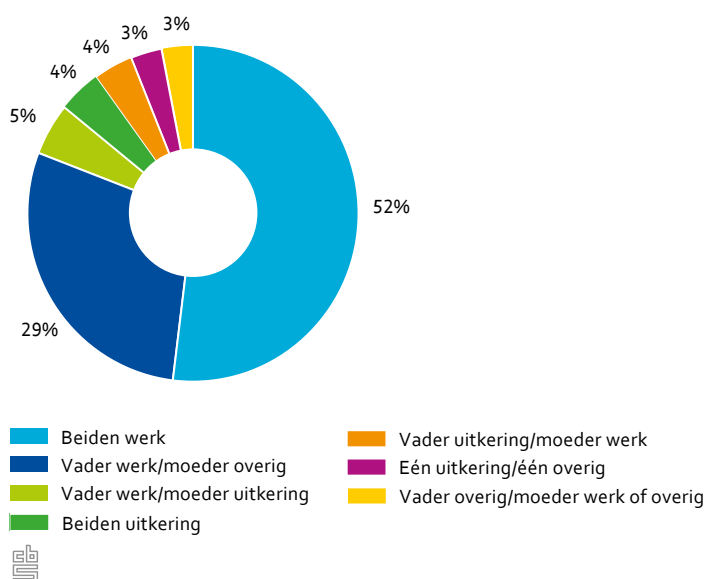
De uitkomsten uit dit artikel kwamen tot stand door sociaaleconomische gegevens van ouders in 1999 te vergelijken met die van hun inmiddels volwassen kinderen in 2012. De kinderen zijn allen geboren in 1983. In 1999 waren zij dus 15 of 16 jaar en in 2012 waren ze 28 of 29. Vaak wordt, als de intergenerationele overdracht van sociale status wordt bekeken, de status van de ouders meegenomen toen het kind 15 jaar oud was (Liefbroer & Dykstra, 2007). Verder wordt aangenomen dat als de kinderen bijna dertig zijn de schoolcarrière voor vrijwel iedereen is beëindigd en het arbeidsleven is begonnen.

2. Samenhang sociaaleconomische positie ouders en opleidingsniveau kinderen

2.1 Van ruim de helft van de kinderen werkten beide ouders

Van iets meer dan de helft van de kinderen (52 procent) uit de onderzoekspopulatie (zie Technische toelichting) hadden beide ouders in 1999 een baan. In bijna een derde van de gevallen (29 procent) was de vader werkzaam en had de moeder geen eigen inkomsten ('overig'). In de categorie 'overig' worden personen zonder inkomsten samengenomen met enkelen die al een (vervroegd) pensioenuitkering ontvangen of die (weer) scholier of student

2.1.1 Sociaaleconomische positie van ouders in 1999

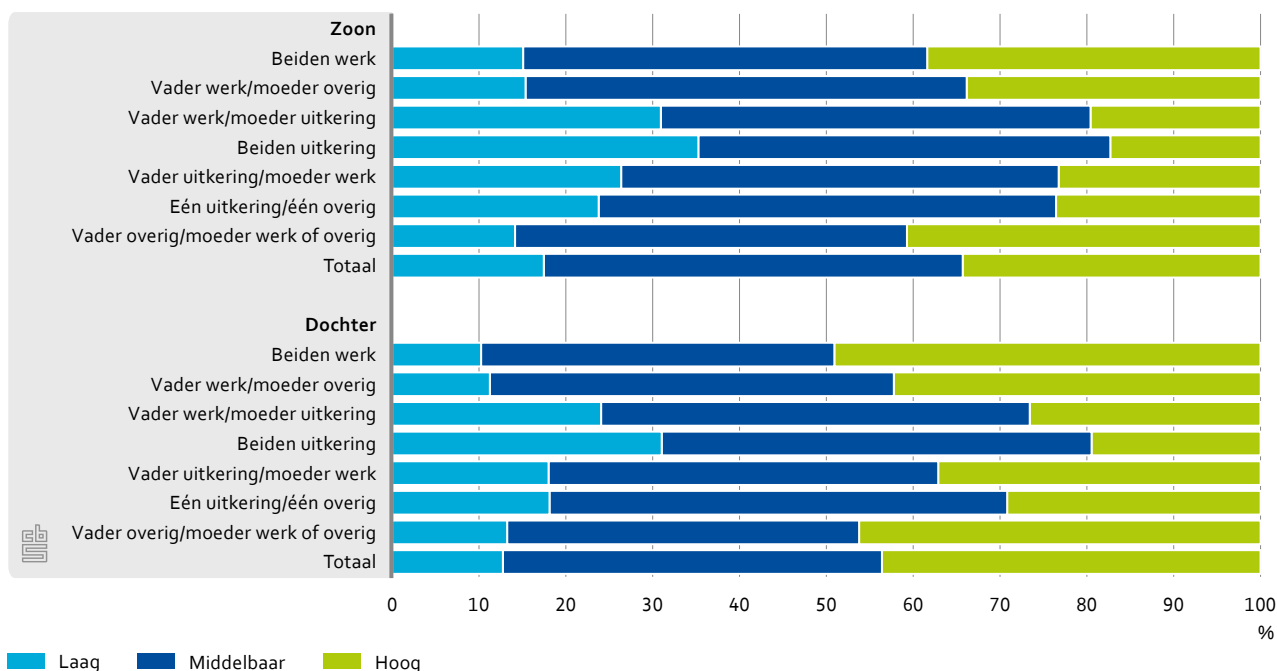
zijn. Bij 16 procent van de kinderen waren beide ouders of één van beiden ontvanger van een werkloosheids-, arbeidsongeschiktheids- of bijstandsuitkering. Van deze groep hadden bij een kwart van de kinderen beide ouders een uitkering als voornaamste inkomstenbron. Het ging dan meestal om twee bijstandsuitkeringen. De kleinste categorie (3 procent) bestaat uit vaders die niet (meer) actief waren (en een pensioen ontvingen) of geen inkomsten hadden en dito moeders of moeders die werkzaam waren. In veel gevallen hebben deze ouders vermoedelijk inkomen uit vermogen, en dat wordt hier niet meegenomen.

2.2 Kinderen van tweeverdieners hebben later hoogste opleidingsniveau

Gemiddeld zijn mannen geboren in 1983 in 2012 lager opgeleid dan vrouwen uit hetzelfde geboortjaar (zie ook Hartgers en Merens, 2014). Van de vrouwen heeft 44 procent een HBO of WO bachelor, of een master danwel een doctortitel op zak (hoog opgeleid), tegen 34 procent van de mannen. Mannen zijn ook vaker laag opgeleid dan vrouwen (18 ten opzichte van 13 procent). De onderwijsloopbaan van de kinderen heeft zich het gunstigst ontwikkeld wanneer hun beide ouders in 1999 werkzaam waren. In deze situatie is uiteindelijk 38 procent van de zonen en zelfs 49 procent van de dochters hoog opgeleid in het 29e levensjaar.

Volwassen kinderen van wie één ouder of beide ouders destijds een uitkering ontvingen zijn later lager opgeleid dan leeftijdsgenoten van wie de ouder(s) werkzaam waren. Vooral de situatie waarin beide ouders uitkeringsafhankelijk waren hangt samen met bovengemiddeld lage schoolprestaties. Van de volwassen zonen is dan 35 procent laag opgeleid en heeft 7 procent alleen het basisonderwijs afgerond (zie tabel 1). Van de volwassen dochters is dat 31 procent respectievelijk 8 procent. Had de vader een uitkering en de moeder een baan dan genoten de zonen het vaakst slechts basisonderwijs (9 procent). Bij dochters die opgroeiden in deze situatie is dat percentage veel lager (4 procent).

2.2.1 Hoogst behaalde opleidingsniveau in 2012 van kinderen geboren in 1983 naar sociaal-economische positie van ouders in 1999

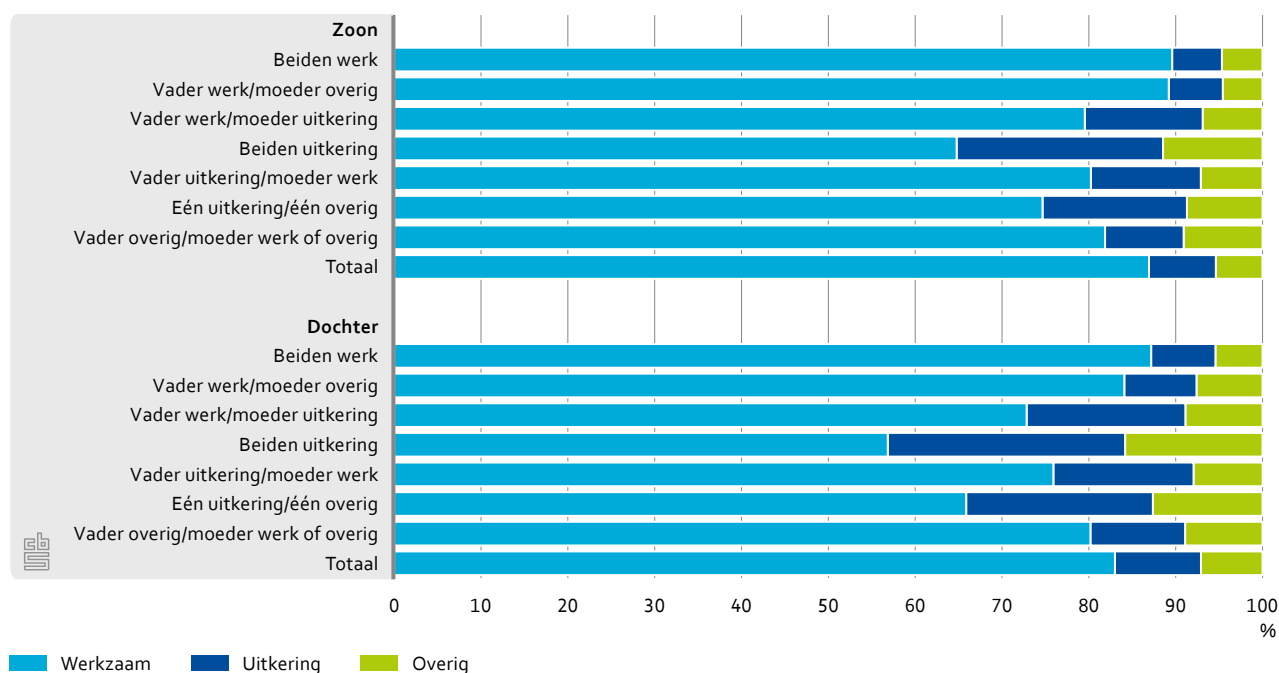
Opvallend zijn de kinderen van wie de ouders geen inkomsten uit werk of uitkering hadden of van wie alleen de moeder werkzaam was: een bovengemiddeld hoog percentage volwassen kinderen is hoog opgeleid. Nadere analyse laat zien dat een relatief groot deel van de vaders in 1999 al met (vervroegd) pensioen was. Het hoogste behaalde opleidingsniveau van de zoons en dochters komt in deze situatie vrij goed overeen met dat van kinderen van wie beide ouders of alleen de vader werkten.

3. Samenhang sociaaleconomische positie ouders en kinderen

3.1 Uitkeringsafhankelijkheid gaat betrekkelijk vaak door naar de volgende generatie

Het voorgaande beeld wordt bevestigd in een vergelijking van de voornaamste inkomstenbron van de ouders in 1999 en die van hun kinderen in 2012. Gemiddeld had 8 tot 10 procent van de volwassen kinderen een uitkering als voornaamste inkomstenbron. Dit percentage is lager als beide ouders werkzaam waren en beduidend veel hoger als beide ouders een uitkering ontvingen. Onder mannen is in dit laatste geval het aandeel 24 procent en onder vrouwen 27 procent. Ongeacht de sociaaleconomische positie van de ouders blijkt dat vrouwen vaker een uitkering als voornaamste inkomstenbron hebben in hun 29^e levensjaar dan mannen.

3.1.1 Sociaaleconomische positie in 2012 van kinderen geboren in 1983 naar sociaaleconomische positie van ouders in 1999

Ook hebben de dochters wat vaker dan de zoons geen inkomsten. Dit komt vooral doordat een overigens steeds kleiner deel van de vrouwen stopt met werken als ze hun eerste kind krijgen (Van der Sman, Korvorst, Cloin en Merens, 2014).

3.2 Verschil in sociaaleconomische positie tussen hoogopgeleide zoons en dochters van werkende ouders het kleinst

Het zou kunnen zijn dat als kinderen een hoger opleidingsniveau hebben dan de ouders, de samenhang tussen de sociaaleconomische positie van de ouders en de zoon of dochter zwakker is. Immers, het opleidingsniveau is sterk bepalend voor de kans op een baan (zie Inleiding). Er is daarom ook gekeken naar de samenhang tussen de sociaaleconomische positie van ouders en hun kinderen binnen de populaties laag, middelbaar en hoog opgeleide kinderen.

Tussen zoons en dochters met een hbo of wo bachelor of master op zak verschilt de sociaaleconomische positie minder dan tussen lageropgeleide zoons en dochters, ongeacht de sociaaleconomische positie van de ouders (tabellen 3.2.1 en 3.2.2). Dit spoort met het feit dat de arbeidsdeelname van hoogopgeleide mannen en vrouwen dicht bij elkaar ligt dan van laagopgeleide mannen en vrouwen (Bierings, Hermans en Portegijs, 2014). Wanneer beide ouders werkten of de vader in 1999 alleenverdiener was, is er bovendien nauwelijks nog een sekseverschil bij hoogopgeleiden.

3.2.1 Sociaaleconomische positie in 2012 van zoons geboren in 1983 naar eigen opleidingsniveau en sociaaleconomische positie van ouders in 1999

		Werkzaam	Uitkering	Overig
		%		
Laag	Beiden werk	80	15	6
	Vader werk/moeder overig	79	16	5
	Vader werk/moeder uitkering	70	24	6
	Beiden uitkering	53	34	13
	Vader uitkering/moeder werk	70	18	11
	Eén uitkering/één overig	64	27	10
	Vader overig/moeder werk of overig	68	28	5
	Totaal	75	19	6
Middelbaar	Beiden werk	89	6	5
	Vader werk/moeder overig	91	5	4
	Vader werk/moeder uitkering	79	15	6
	Beiden uitkering	77	16	7
	Vader uitkering/moeder werk	80	8	12
	Eén uitkering/één overig	71	21	9
	Vader overig/moeder werk of overig	82	9	8
	Totaal	88	7	5
Hoog	Beiden werk	93	2	4
	Vader werk/moeder overig	93	2	5
	Vader werk/moeder uitkering	92	3	5
	Beiden uitkering	82	11	7
	Vader uitkering/moeder werk	93	2	6
	Eén uitkering/één overig	93	3	4
	Vader overig/moeder werk of overig	88	5	6
	Totaal	93	2	5

3.2.2 Socioeconomische positie in 2012 van dochters geboren in 1983 naar eigen opleidingsniveau en socioeconomische positie van ouders in 1999

		Werkzaam	Uitkering	Overig
		%		
Laag	Beiden werk	65	25	10
	Vader werk/moeder overig	66	22	12
	Vader werk/moeder uitkering	61	29	11
	Beiden uitkering	35	42	23
	Vader uitkering/moeder werk	50	42	9
	Eén uitkering/één overig	40	52	8
	Vader overig/moeder werk of overig	64	15	21
	Totaal	60	28	12
Middelbaar	Beiden werk	85	9	6
	Vader werk/moeder overig	82	10	8
	Vader werk/moeder uitkering	75	15	10
	Beiden uitkering	58	25	16
	Vader uitkering/moeder werk	75	15	11
	Eén uitkering/één overig	71	17	12
	Vader overig/moeder werk of overig	78	9	13
	Totaal	81	11	8
Hoog	Beiden werk	93	3	3
	Vader werk/moeder overig	92	3	5
	Vader werk/moeder uitkering	92	4	4
	Beiden uitkering	79	13	8
	Vader uitkering/moeder werk	91	5	4
	Eén uitkering/één overig	85	9	6
	Vader overig/moeder werk of overig	91	4	5
	Totaal	92	4	4

Daarnaast laten de cijfers uit de tabel 3.2.1 en 3.2.2 zien dat laag opgeleiden vaker een uitkering en in mindere mate betaald werk hebben dan middelbaar en hoog opgeleiden (zie ook www.cbs.nl/statline): 19 procent van de laag opgeleide mannen en 28 procent van de laag opgeleide vrouwen is uitkeringsontvanger. Onder middelbaar opgeleiden is dit 7 en 11 procent, en onder hoog opgeleiden is dat slechts 2 en 4 procent.

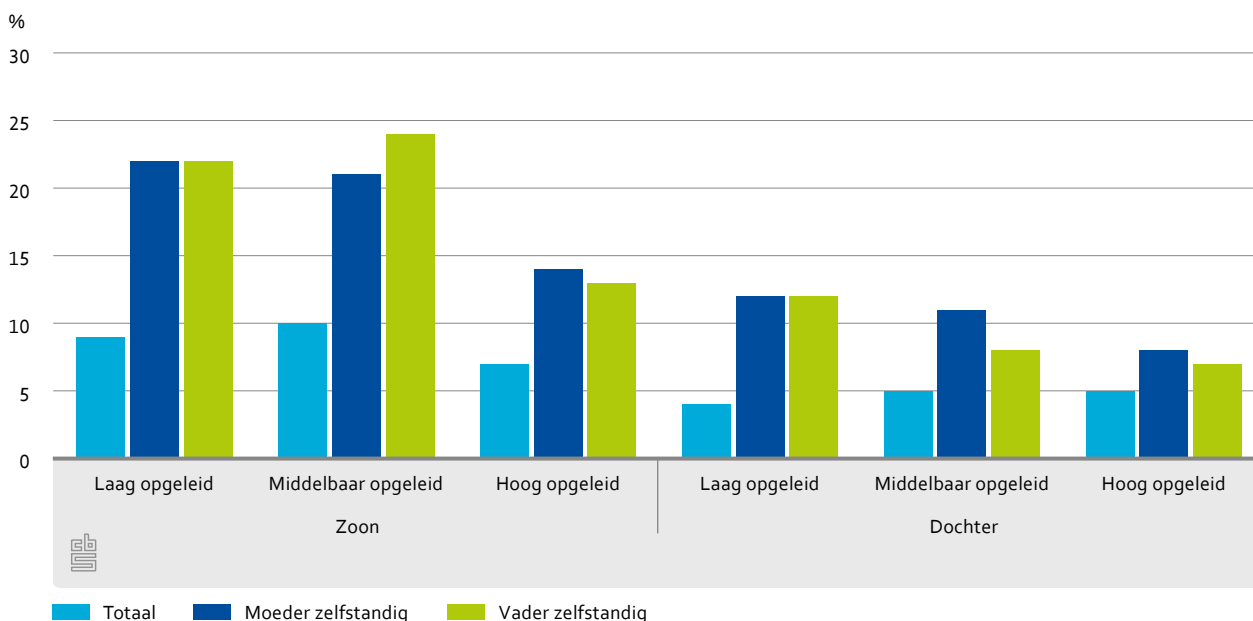
Groeiden de kinderen op in een situatie waarin de ouder(s) zelf een uitkering ontvingen, dan is dat percentage veel hoger, en vooral onder laagopgeleiden. Hadden beide ouders een uitkering, dan leeft onder laagopgeleide mannen 34 procent en onder laagopgeleide vrouwen meer dan 40 procent van een uitkering. Die aandelen zijn kleiner als naar middelbaar of hoogopgeleide volwassen kinderen wordt gekeken, maar het percentage is vrijwel altijd (veel) hoger dan in andere situaties.

3.3 Kinderen van zelfstandig ondernemers later ook vaker een eigen bedrijf

Volwassen kinderen blijken gemiddeld significant vaker zelfstandige te zijn als hun vader of moeder dit destijds ook was (zie ook Van den Brakel en Moonen, 2013). Vooral bij zoons maakt het uit hoe hoog zij zijn opgeleid: laag- en middelbaar opgeleide zoons zijn in meer dan 20 procent van de gevallen zelfstandige als hun vader of moeder ook een eigen bedrijf had (of wellicht nog heeft). Onder hoog opgeleide zoons van zelfstandigen is dit percentage duidelijk lager. Bij dochters is dit verband minder uitgesproken.

3.3.1 Ondernemerschap in 2012 van laag-, middelbaar en hoogopgeleide kinderen geboren in 1983 naar sociaaleconomische positie ouders in 1999

4. Multivariate toetsing van de gevonden resultaten

In tabel 4.1.1 staan de schattingsresultaten, waarbij met een multivariaat model is onderzocht of de gevonden samenhangen van paragraaf 3 stand houden, rekening houdend met factoren die de sociaaleconomische positie ook bepalen. Er zijn aparte logistische regressies uitgevoerd voor mannen en vrouwen en voor drie verschillende opleidingsniveaus (laag, middelbaar en hoog), waarbinnen rekening gehouden is met de diversiteit in onderwijskwalificaties. Geschat is de relatieve kans (ook wel met odds ratio aangeduid) dat een volwassen zoon of dochter een uitkering als voornaamste inkomstenbron heeft in het 29^e levensjaar.

Naast de inkomstenbronnen van beide ouders, wordt verder rekening gehouden met het feit of de ouders in 1999 (toen het kind 15 of 16 jaar oud was) bij elkaar woonden, of er meer kinderen in huis waren, hoe oud de moeder was bij de geboorte van het desbetreffende kind, en de herkomst van het kind.

4.1 Kans op uitkeringsafhankelijkheid als beide ouders een uitkering hadden blijft – rekening houdend met achtergrondkenmerken – hoog

Binnen alle groepen laag-, middelbaar en hoog opgeleide mannen en vrouwen is de kans dat de zoon of dochter in 2012 een uitkering heeft wanneer (één van) de ouders tijdens de jeugd van het kind een uitkering ontving hoger dan wanneer beide ouders werkten (paragraaf 3).

Dit geldt ook als rekening wordt gehouden met de zojuist genoemde factoren en verschil in opleidingskwalificatie binnen de drie groepen (tabel 4.1.1). Het sterke effect van de situatie waarin beide ouders uitkeringsafhankelijk waren blijft bestaan. Binnen alle groepen is de relatieve kans op uitkeringsafhankelijkheid van de kinderen veel groter als beide ouders destijds uitkeringsafhankelijk waren (meestal groter dan 2), dan in iedere andere situatie. Additionele analyses (hier niet gepresenteerd) lieten zien dat het opleidingsniveau van de vader en de moeder zelf een veel geringere bijdrage leverde als het gaat om de kans op een uitkering van de zoon of dochter. Het is wel zeer bepalend voor het hoogst behaalde opleidingsniveau van het kind (zie ook Van Gaalen, Bakker, Van der Laan, Westerman en Scholtus, 2014). Vooral een hoger opleidingsniveau van het kind zelf zorgt voor een grotere kans op een plek op de arbeidsmarkt en een kleinere kans op uitkeringsafhankelijkheid. Dit correspondeert met een eerdere CBS-studie (Kösters & Otten, 2007). Verder maakt het ook binnen de drie opleidingsniveaus veel uit of het kind een betere kwalificatie heeft. Er is vooral een grote diversiteit onder laagopgeleiden.

4.1.1 Odds ratio's (kansverhoudingen)¹⁾ van kinderen geboren in 1983 ten aanzien van uitkeringsafhankelijkheid in 2012

	Zoon			Dochter		
	laag opgeleid	middelbaar opgeleid	hoog opgeleid	laag opgeleid	middelbaar opgeleid	hoog opgeleid
Situatie ouders in 1999						
Beiden werk	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.
Vader overig/moeder werk of overig	1,70 ⁴⁾	144	1,94 ⁴⁾	072	083	124
Eén uitkering/één overig	1,77 ⁴⁾	2,92 ⁴⁾	069	2,64 ⁴⁾	1,75 ⁴⁾	2,78 ⁴⁾
Vader uitkering/moeder werk	0,73 ³⁾	102	051	1,80 ⁴⁾	1,53 ⁴⁾	1,59 ⁴⁾
Beiden uitkering	2,04 ⁴⁾	2,08 ⁴⁾	215	1,58 ⁴⁾	2,25 ⁴⁾	2,94 ⁴⁾
Vader werk/moeder uitkering	1,37 ⁴⁾	1,97 ⁴⁾	088	093	1,39 ⁴⁾	122
Vader werk/moeder overig	1,15 ²⁾	0,84 ³⁾	0,74 ³⁾	103	1,24 ⁴⁾	113
N	5 219	26 043	22 285	3 997	21 608	27 784
Pseudo R ²	0,059	0,062	0,075	0,083	0,042	0,038

¹⁾ Gecorrigeerd voor sociaaleconomische positie ouders in 1999, gezinssituatie in 1999, leeftijd moeder bij geboorte kind, herkomst en onderwijskwalificatie kind.

²⁾ p<0.05

³⁾ p<0.01

⁴⁾ p<0.001

5. Conclusie

De centrale vraag van dit artikel was in hoeverre de sociaaleconomische positie van ouders samenhangt met het opleidingsniveau en de arbeidsmarktpositie van hun kinderen.

Onderzoek wijst immers uit dat normen, waarden, gevoelens of gedragingen van ouders en hun kinderen vaak op elkaar lijken (Dronkers & Ultee, 1995; SCP, 2010; Liefbroer & Dykstra, 2007).

Voor het beantwoorden van deze vraag werd de sociaaleconomische positie van ouders in 1999 met die van hun volwassen kinderen in 2012 vergeleken. De kinderen in deze studie zijn allen geboren in 1983. Zij waren dus 15 of 16 jaar in 1999 en in hun 29^e levensjaar in 2012. Het blijkt dat 35 procent van de volwassen zonen en 31 procent van de volwassen dochters

laag opgeleid is als beide ouders destijds een uitkering ontvingen. Dat is ruim 2 keer zoveel als gemiddeld. Ook moeten kinderen die opgroeiden in een uitkeringssituatie ongeveer 3 keer vaker dan gemiddeld zelf ook van een uitkering rondkomen. Dit geldt zowel binnen de groep laagopgeleide, middelbaar opgeleide, als hoogopgeleide kinderen. Het hoogst opgeleid en het vaakst werkzaam zijn kinderen van wie beide ouders een baan hadden. Ondernemerschap wordt betrekkelijk vaak overgedragen, vooral op laag of middelbaar opgeleide zoons.

5.1 Niet alleen de sociaaleconomische status van ouders speelt een rol

Uit de cijfers blijkt een duidelijke samenhang tussen de sociaaleconomische positie van ouders voor de onderwijscarrière van kinderen. Een goed diploma vergroot op zijn beurt de kans een baan te hebben. Maar ongeacht hun opleidingsniveau moeten kinderen later vaker dan gemiddeld zelf ook van een uitkering rondkomen als hun ouders destijds uitkeringsontvanger waren. Dit komt ook doordat kinderen op hun ouders lijken (Van Gaalen, Bakker, Van der Laan, Westerman en Scholtus, 2014) wat betreft arbeidsethos, persoonlijke competenties en ambities met betrekking tot de arbeidsmarktcarrière.

Technische toelichting

Gegevens

De gegevens voor dit onderzoek zijn ontleend aan het Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden (SSB) van het CBS. Het SSB is een stelsel van koppelbare registers die onderling op elkaar zijn afgestemd en consistent gemaakt (Bakker, Van Rooijen en Van Toor, 2014; Bakker, 2008). Het SSB is beschikbaar vanaf 1999 en bevat gegevens op het gebied van onder meer demografie, arbeidsmarkt, criminaliteit, zorg en onderwijs. De onderwijsgegevens worden samengesteld op basis van de opleidingsgegevens van personen die het CBS heeft verkregen uit enerzijds diverse onderwijsregistraties en anderzijds de Enquête Beroepsbevolking (EBB). De bestudeerde populatie bestaat uit kinderen die in 1983 werden geboren, in september 2012 dus 28 of 29 jaar oud waren, tot de Nederlandse bevolking behoorden en van wie beide ouders in 1999 tot de Nederlandse bevolking behoorden. Kinderen van wie één of beide ouders niet in de Gemeentelijke Basisadministratie zijn te achterhalen, maken geen deel uit van de onderzoekspopulatie.

Begrippen

Sociaaleconomische positie

De sociaaleconomische positie van de ouders wordt op het eerste peilmoment (eind september 1999) vastgesteld via de voornaamste inkomstenbron op dat moment. De sociaaleconomische positie van kinderen wordt gemeten in termen van het hoogst behaald opleidingsniveau en de voornaamste inkomstenbron op het tweede peilmoment (eind

september 2012). Tot de werkenden behoren werknemers, directeur-grotoaandeelhouders, zelfstandigen en overig actieven. Ontvangers van een werkloosheid-, arbeidsongeschiktheid- of bijstandsuitkering zijn ingedeeld als uitkeringsontvangers. De overige groep bestaat uit andere niet-actieven; zij volgen nog een opleiding, ontvangen een uitkering wegens (vervroegd) pensioen of hebben geen eigen inkomsten.

Opleidingsniveau

Het hoogst behaald opleidingsniveau van de kinderen wordt in drie hoofd- en daarbinnen met enkele subcategorieën (onderwijskwalificaties) onderverdeeld: 'laag opgeleid' (basisonderwijs, vmbo, mbo1, avo onderbouw), 'middelbaar opgeleid' (havo, vwo, mbo2, 3, en 4) en 'hoog opgeleid' (hbo bachelor, hbo master, wo bachelor, wo master, doctor).

Tabel 1 Hoogst behaalde opleidingsniveau (2012) van kinderen geboren in 1983 naar sociaaleconomische positie van ouders in 1999

	Basis- onderwijs	Vmbo-b/k, mbo1	Vmbo-g/t, avo onder- bouw	Mbo2 en mbo3	Mbo4	Havo, vwo	Hbo-, wo- bachelor	Hbo-, wo- master, doctor
	%							
Zoon								
Beiden werk	2	8	5	16	20	11	25	13
Vader werk/moeder overig	2	9	5	19	23	9	23	11
Vader werk/moeder uitkering	5	16	11	20	20	9	14	6
Beiden uitkering	7	21	7	21	19	7	13	5
Vader uitkering/moeder werk	9	11	6	22	19	9	17	6
Eén uitkering/één overig	4	15	5	20	22	10	14	10
Vader overig/moeder werk of overig	3	7	4	15	18	12	24	17
Totaal	3	9	6	18	21	10	23	11
Dochter								
Beiden werk	1	5	4	13	20	7	31	18
Vader werk/moeder overig	1	5	5	16	23	8	28	15
Vader werk/moeder uitkering	5	11	9	20	22	8	17	10
Beiden uitkering	8	13	10	22	20	7	15	5
Vader uitkering/moeder werk	4	9	6	16	21	8	25	12
Eén uitkering/één overig	6	7	6	19	24	10	21	8
Vader overig/moeder werk of overig	1	7	5	15	18	7	27	19
Totaal	2	6	5	15	21	8	28	16

Literatuur

Bakker, B.F.M. (2008), De stand van het Sociaal Statistisch Bestand. Bevolkingstrends 56 (2), blz. 14-18.

Bakker, B.F.M., J. van Rooijen en L. van Toor (2014), The system of social statistical datasets of Statistics Netherlands: An integral approach to the production of register-based social statistics, Journal of the International Association for Official Statistics, p. 1–14.

Bierings, H., B. Hermans en W. Portegijs (2014). Arbeid. In: A. Merens en M. van den Brakel (red.). Emancipatiemonitor 2014. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau/Centraal Bureau voor de Statistiek.

Brakel, Marion van den en Linda Moonen (2013). Inkomensmobiliteit tussen generaties relatief hoog in Nederland. Sociaaleconomische trends, april 2013.

Dronkers, J. & W. Ultee (red.) (1995)., Verschuivende ongelijkheid in Nederland: sociale gelaagdheid en mobiliteit. Van Gorcum, Assen.

Gaalen, R. van, B. Bakker, J. van der Laan, S. Westerman en S. Scholtus (2014). Hoeveel ouderlijk gezang klinkt door in het gepiep van de jongen? Over de samenhang tussen milieu van herkomst en schoolprestaties van kinderen. Bevolkingstrends, september 2014.

Hartgers, M. en A. Merens (2014). Onderwijs. In: A. Merens en M. van den Brakel (red.). Emancipatiemonitor 2014. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau/Centraal Bureau voor de Statistiek.

Kösters, L. en F. Otten (2007). Krappe beurs als erfenis? Sociaaleconomische trends 3/2007.

Liefbroer, A.C. & P.A. Dykstra (2007). Gelijkenis binnen families en intergenerationele overdracht. In: A.C. Liefbroer en P.A. Dykstra (red.), Van generatie op generatie: gelijkenis tussen ouders en kinderen. Amsterdam University Press, pp.7-14.

SCP (2010), Sociaal en Cultureel Rapport 2010, Nederland in generatieperspectief. Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.

Sman, F. van der, M. Korvorst, M. Cloin en A. Merens (2014). De combinatie van betaalde arbeid en zorgtaken. In: A. Merens en M. van den Brakel (red.). Emancipatiemonitor 2014. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau/Centraal Bureau voor de Statistiek.

Traag, T. en C. Siermann (2011). Zo vader zo zoon, zo moeder zo dochter? Een onderzoek naar de intergenerationele overdracht van onderwijsniveau en -richting. Sociaaleconomische trends, 4/2011.

Verklaring van tekens

.	Gegevens ontbreken
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopig cijfer
x	Geheim
–	Nihil
–	(Indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
Niets (blank)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2014–2015	2014 tot en met 2015
2014/2015	Het gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2015
2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2014 en eindigend in 2015
2012/'13–2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2012/'13 tot en met 2014/'15

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70, fax 070 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2015.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.